

حلیۃ المتقین

محمد باقر مجلسی

www.ketab.ir

۱۵	مقدمه
۱۷	باب اول: در بیان آداب جامه پوشیدن
۱۸	فصل اول: در فضیلت تجمل و زینت کردن
۲۰	فصل دوم: در بیان جامه‌هایی که حرام است پوشیدن آنها
۲۲	فصل سوم: در پوشیدن پنبه و کتان و پشم
۲۳	فصل چهارم: در بیان رنگ‌هایی که در جامه سنت یا کروه است
۲۵	فصل پنجم: در بعضی از آداب جامه پوشیدن
۲۶	فصل ششم: در پوشیدن لباسی که مخصوص زنان یا کافران باشد
۲۶	فصل هفتم: در بیان عمامه بستن
۲۸	فصل هشتم: در بیان آداب زیر جامه پوشیدن
۲۹	فصل نهم: در آداب جامه نو بردن و پوشیدن
۳۰	فصل دهم: در سایر آداب جامه پوشیدن و کندن
۳۲	فصل یازدهم: در رنگ نعلین و موزه و کفش و چگونگی آنها
۳۳	فصل دوازدهم: در آداب پوشیدن نعل و موزه و کفش

باب دوم: در آداب حلی و زیور پوشیدن مردان و زنان و سرمه کشیدن و در آینه

نظر کردن و خضاب کردن ۳۷

فصل اول: در فضیلت انگشتر بدست کردن و آداب آن ۳۸

فصل دوم: در بیان آنچه انگشتر از آن سازند ۳۹

فصل سوم: در فضیلت عقیق ۴۰

فصل چهارم: در فضیلت یاقوت و زبرجد و زمرد ۴۳

فصل پنجم: در فضیلت فیروزه و جزع یمانی ۴۳

فصل ششم: در فضیلت دُر نجف و بلور و حدید صینی و سایر نگینها ۴۵

فصل هفتم: در بیان آنچه سزاوار است که در نگین نقش کنند ۴۶

فصل هشتم: در زیور طلا و نقره پوشیدن و به زنان و اطفال پوشانیدن ۵۰

فصل نهم: در آداب سرمه کشیدن ۵۲

فصل دهم: در آداب نر به آئینه کردن ۵۴

فصل یازدهم: در فضیلت خضاب کردن مردان و زنان ۵۵

فصل دوازدهم: در کفایت خضاب و احکام آن ۵۷

باب سوم: در آداب خوردن ۶۱

فصل اول: در بیان ظرفهائی که در خوردن و آشامیدن و سایر استعمالات می توان

استعمال نمود و آنچه نهی از آن وارد شده است ۶۲

فصل دوم: در تجویز خوردن طعامهای لذیذ و در ص

و افراط در آن ۶۴

فصل سوم: در بیان بعضی از آداب و اوقات طعام خوردن ۶۷

فصل چهارم: در سایر آداب طعام خوردن ۷۰

فصل پنجم: در بیان دعای وقت طعام خوردن ۷۶

فصل ششم: در آداب بعد از طعام ۷۹

فصل هفتم: در فضیلت نان و سوویق و گوشت و روغن و سایر آنچه حیوان حاصل

میشود و سرکه و شیرینیها ۸۱

فصل هشتم: در فوائد سبزی ها و میوه ها و سایر مأکولات ۹۰

فصل نهم: در فضیلت ضیافت مؤمنان و آداب آن ۱۰۰

فصل دهم: در فضیلت خلال و آداب آن ۱۰۳

- فصل یازدهم: در فضیلت آب و انواع آن ۱۰۴
- فصل دوازدهم: در آداب آب خوردن ۱۰۶

باب چهارم: در بیان فضیلت تزویج و آداب مجامعت و معاشرت زنان و کیفیت

تربیت فرزندان و معاشرت ایشان ۱۱۱

فصل اول: در فضیلت تزویج کردن و نهی از رهبانیت ۱۱۲

فصل دوم: در اصناف زنان و صفات پسندیده و ناپسندیده ایشان ۱۱۴

فصل سوم: در آداب نکاح و اراده آن ۱۱۷

فصل چهارم: در بیان آداب زفاف و مجامعت ۱۱۸

فصل پنجم: در آداب نماز و دعا در شب زفاف و در وقت مقاربت زنان ۱۲۴

فصل ششم: در بیان حق زن و شوهر بر یکدیگر و احکام ایشان ۱۲۶

فصل هفتم: در بیان مساعی طلب فرزند و فضیلت آن ۱۳۰

فصل هشتم: در بیان نام و آداب روز ولادت و نام نهادن طفل ۱۳۴

فصل نهم: در عقیقه کردن، سر تراشیدن و آداب هر یک ۱۳۸

فصل دهم: در ختنه کردن پسران، دختران و سوارخ کردن گوش ۱۴۲

فصل یازدهم: در آداب شیر دادن و تربیت فرزندان و رعایت ایشان ۱۴۴

فصل دوازدهم: در بیان حق پدر و مادر بر فرزندان و رعایت حرمت ایشان ۱۴۹

باب پنجم: در بیان آداب مسواک کردن و شستن ناخن و شارب گرفتن

و سر تراشیدن و امثال آن ۱۵۵

فصل اول: در بیان فضیلت مسواک کردن ۱۵۶

فصل دوم: در فضیلت سر تراشیدن و آداب آن ۱۵۸

فصل سوم: در آداب موی سر نگاهداشتن ۱۵۹

فصل چهارم: در فضیلت شارب گرفتن یعنی موی لب بالا را تازه گرفتن ۱۶۰

فصل پنجم: در آداب ریش بلند کردن ۱۶۱

فصل ششم: در بیان فضیلت موی سفید و حکم کندن آن ۱۶۲

فصل هفتم: در کندن موی بینی و بازی کردن باریش ۱۶۴

فصل هشتم: در فضیلت ناخن گرفتن ۱۶۴

فصل نهم: در بیان آداب و اوقات ناخن گرفتن	۱۶۵
فصل دهم: در دفن کردن مو و ناخن و سایر چیزها که دفن باید کرد	۱۶۷
فصل یازدهم: در فضیلت شانه کردن موی سر و ریش	۱۶۸
فصل دوازدهم: در آداب و اوقات شانه کردن و انواع شانه ها	۱۶۹

باب ششم: در آداب بوی خوش کردن و گل بوئیدن و روغن مالیدن

فصل اول: در بیان سبب پیدا شدن بوهای خوش در زمین	۱۷۴
فصل دوم: در فضیلت بوی خوش و آداب آن	۱۷۵
فصل سوم: در کراهت رد کردن بوی خوش	۱۷۷
فصل چهارم: در فضیلت مشک و عنبر و زعفران	۱۷۸
فصل پنجم: در فضیلت غالیه	۱۷۹
فصل ششم: در فضیلت و آداب روغن بریدن مالیدن	۱۸۰
فصل هفتم: در آداب روغن بنفشه	۱۸۱
فصل هشتم: در فواید و آداب بوی خوش و روغن زنبق	۱۸۲
فصل نهم: در فواید سایر روغن ها	۱۸۳
فصل دهم: در فضیلت بخور و آداب آن	۱۸۳
فصل یازدهم: در بیان فضیلت گلها و انواع گل ها	۱۸۵
فصل دوازدهم: در آداب گل بوئیدن	۱۸۶

باب هفتم: در آداب حمام رفتن و سر و بدن شستن و دارو کشیدن و آداب بعضی از اغسال

فصل اول: در فضیلت حمام	۱۸۹
فصل دوم: در آداب داخل شدن و بیرون آمدن و دعائیکه باید بخواند	۱۹۰
فصل سوم: در بیان آنچه در حمام نباید کرد و آنچه تجویز شده است	۱۹۱
فصل چهارم: در فضیلت شستن سر و بدن و دفع بوهای بد از خود کردن	۱۹۳
فصل پنجم: در فضیلت شستن سر با سدر و خطمی	۱۹۵
فصل ششم: در فضیلت دارو کشیدن	۱۹۶
فصل هفتم: در ازاله کردن موی زیر بغل	۱۹۷
فصل هشتم: در غایت زمانیکه نوره را تأخیر توان کرد	۱۹۸

فصل نهم: در دعاهای وقت نوره کشیدن	۲۰۰
فصل دهم: در اوقات نوره کشیدن و سایر آداب آن	۲۰۱
فصل یازدهم: در فضیلت حنا مالیدن بعد از نوره	۲۰۲
فصل دوازدهم: در آداب غسل جمعه و سایر اغسال	۲۰۳

باب هشتم: در آداب خواب رفتن و بیدار شدن و بیت الخلا رفتن

فصل اول: در بیان اوقات خواب	۲۰۸
فصل دوم: در وضو ساختن پیش از خواب	۲۰۹
فصل سوم: در مکان خوابیدن و آداب پیش از خوابیدن	۲۱۱
فصل چهارم: در آداب خوابیدن	۲۱۲
فصل پنجم: در آداب و ادعیه که پیش از خواب باید خوانده شود	۲۱۳
فصل ششم: در دفع بیداری در خواب و خواب پریشان دیدن و محتمل شدن	۲۱۶
فصل هفتم: در آداب بیداری و برای بیدار شدن در آخر شب	۲۱۸
فصل هشتم: در بیان نماز و آداب خوابهای نیک دیدن و آداب بیدار شدن	۲۱۹
فصل نهم: در سبب خواب را سبب دروغ و تعبیر خواب	۲۲۱
فصل دهم: در آداب بیداری و آداب خواب بیدار	۲۲۸
فصل یازدهم: در آداب بیت الخلا	۲۳۰

فصل دوازدهم: در بیان احوال و اوضاع مکان ها که نهی از

آنها وارد شده است

باب نهم: در آداب حجامت کردن و تنقیه و بعضی از ادویه و معالجه بعضی از

امراض و ذکر بعضی از ادعیه و احراز

فصل اول: در ثواب بیماری و صبر کردن بر آن و بیان شدت ابتلا

فصل دوم: در فضیلت و آداب حجامت

فصل سوم: در بیان انواع تداوی که از ائمه علیهم السلام وارد شده است و بیان

جواز رجوع باطباء

فصل چهارم: در معالجه انواع تب

فصل پنجم: در ادعیه جامعه و ادویه مرکبه نافع

فصل ششم: در معالجه درد سر و شقیقه و زکام و صرع و اختلال دماغ و تصرف جن

۲۵۹

فصل هفتم: در معالجه سایر امراض و درد سر و گلو	۲۶۲
فصل هشتم: در معالجه خنازیر و قروح و جروح و ثللول و ثبوت و خوره و پیسی و بهق و امثال اینها	۲۶۸
فصل نهم: در معالجه امراض اندرونی و قولنج و بادها و آزار معده و سرفه	۲۷۲
فصل دهم: در معالجه اوجاع مفاصل و فالج و بواسیر و امراض مثانه و سایر امراض	۲۷۶
فصل یازدهم: در بیان قلیلی از تعویذات برای دفع سحر و سموم گزندگان و سایر بلاها	۲۸۱
فصل دوازدهم: در فوائد تربت شریف حضرت امام حسین علیه السلام و خواص بعضی از ادویه و منافع	۲۸۷
باب دهم: در آداب معاشرت با مردم و حقوق اصناف ایشان	۲۹۵
فصل اول: در بیان حقوق ایشان و غلامان و کنیزان	۲۹۶
فصل دوم: در حقوق همسایگان و یتیمان و عشیره و قبیله	۲۹۹
فصل سوم: در حقوق صدقات و ارباب	۳۰۳
فصل چهارم: در بیان حقوق ایشان بیکدیگر و حسن معاشرت با خلق	۳۰۶
فصل پنجم: در قضای حاجت مؤمنان و سعی نمودن در کارهای ایشان و شاد گردانیدن ایشان	۳۰۹
فصل ششم: در دیدن مؤمنان و عیادت بیماران ایشان	۳۱۵
فصل هفتم: در اطعام مؤمنان و آب دادن ایشان و جامه دادن و سایر اعانت‌های ایشان و یاری کردن مظلومان	۳۱۸
فصل هشتم: در حقوق فقیران و ضعیفان و مظلومان و بیچاره‌ها و اصحاب و آداب معاشرت ایشان	۳۲۰
فصل نهم: در آداب معاشرت ظالمان و قلیلی از احوال ایشان	۳۳۲
فصل یازدهم: در آداب معاشرت با کافران و مخالفان	۳۳۹
فصل دوازدهم: در بیان حقوق مردگان بر زندگان	۳۴۱

باب یازدهم: در آداب مجالس از سلام و مصافحه و معانقه و بوسیدن
و آداب عطسه کردن و آداب نشستن و برخاستن و صحبت داشتن

و امثال اینها ۳۵۱

فصل اول: در فضیلت سلام و آداب آن ۳۵۲

فصل دوم: در فضیلت مصافحه یعنی دست یکدیگر را گرفتن و معانقه

یعنی دست در گردن یکدیگر کردن و بوسیدن و آداب هر یک ۳۵۵

فصل سوم: در آداب نشستن در مجالس ۳۵۹

فصل چهارم: در آداب ملاقات صاحب خانه با کسی که بخانه او می آید ۳۶۱

فصل پنجم: در بیان مجالسی که در آنجا داخل شدن رواست و جماعتی

که هم نشستن و هم صحبت ایشان سزاوار است ۳۶۳

فصل ششم: در آداب عطسه و آروق و آب دهان انداختن ۳۶۷

فصل هفتم: در بیان انواع کردن و خندیدن و سرگوشی کردن و آداب صحبت

داشتن و راز مجلس ایشان بستن ۳۷۰

فصل هشتم: در سایر آداب مجالس و حقوق اصحاب مجالس بر یکدیگر ۳۷۲

فصل نهم: در فضیلت ذکر خدا کردن و تسبیح کردن ۳۷۵

فصل دهم: در فضیلت ذکر حضرت رسول خدا و ائمه علیهم السلام در مجالس و مباحثه علوم

ایشان نمودن و احادیث فضایل ایشان را بیان کردن ۳۷۶

فصل یازدهم: در مشورت کردن با برادران و آداب آن ۳۷۸

فصل دوازدهم: در آداب نامه نوشتن ۳۸۰

باب دوازدهم: در آداب خانه داخل شدن و بیرون رفتن ۳۸۳

فصل اول: در گشادگی خانه ۳۸۴

فصل دوم: در مذمت تکلف بسیار در خانه کردن و بسیار بلند سانس ۳۸۵

فصل سوم: در نقاشی کردن و تصویر کشیدن و صورت صاحب روح را نقاشی که سایه

داشته باشد ۳۸۷

فصل چهارم: در آداب فرش خانه ۳۸۸

فصل پنجم: در آداب عبادت کردن در خانه ۳۹۰

فصل ششم: در نگاه داشتن حیوانات در خانه خصوصاً کبوتر و خروس ۳۹۱

فصل هفتم: در نگاه داشتن گوسفند و بز در خانه ۳۹۳

فصل هشتم: در بیان احوال سایر طیور و ذکر بعضی از حیوانات که

کشتن ایشان روا است یا روانیست	۳۹۴
فصل نهم: در منع از نگاه داشتن سگ در خانه	۳۹۸
فصل دهم: در آداب چراغ افروختن و خانه خریدن	۴۰۰
فصل یازدهم: در بیان سایر آداب خانه	۴۰۲
فصل دوازدهم: در آداب خانه داخل شدن و بیرون رفتن	۴۰۴

با سیر و هم: در آداب پیاده رفتن و سوار شدن و بازار رفتن و تجارت

زراعت نمودن و چهار پایان نگاه داشتن	۴۰۹
فصل اول: در سوار شدن اسب و استروالاغ و انواع هریک	۴۱۰
فصل دوم: در آداب نگاه داشتن و رعایت حقوق چهارپایان	۴۱۲
فصل سوم: در آداب زین و لجام	۴۱۵
فصل چهارم: در آداب و آداب سواری	۴۱۶
فصل پنجم: در آداب پیاده رفتن	۴۱۹
فصل ششم: در نگاه داشتن شتر و گوسفند	۴۲۰
فصل هفتم: در آداب خریدن و نگاه داشتن حیوانات	۴۲۲
فصل هشتم: در بیان مجمل احوال و اقسام حیوانات	۴۲۴
فصل نهم: در فضیلت تجارت کردن و طلب حلال نمودن	۴۲۷
فصل دهم: در بیان آداب تجارت	۴۳۰
فصل یازدهم: در فضیلت زراعت کردن و درخت کشتن	۴۳۶
فصل دوازدهم: در آداب زراعت کردن و درخت کشتن	۴۳۸
فصل اول: در بیان سفرهای نیک و بد و ایام و ساعات نیک و بد و احوال سفر	۴۳۹
فصل دوم: در دفع نحوسته‌های سفر بتصدق و دعا	۴۴۱
فصل سوم: در آداب غسل و نماز و دعا در وقت بیرون رفتن	۴۴۳
فصل چهارم: در سایر آداب بیرون رفتن و بیان چیزی چند که باید با خود بردن	۴۴۶
فصل پنجم: در آداب توشه برداشتن در سفر و آداب صرف کردن آن	۴۴۹
فصل ششم: در رفیق با خود بردن در سفر و آداب معاشرت ایشان	۴۵۱
فصل هفتم: در بیان سایر آداب سفر	۴۵۳

۴۵۵	 فصل هشتم: در آداب راه رفتن و فرود آمدن
۴۵۶	 فصل نهم: در بیان دعاهائی که در راه و منازل باید خواند
۴۶۰	 فصل دهم: در آداب سفر دریا و گذشتن از پله
۴۶۲	 فصل یازدهم: در آداب مشایعت و استقبال مسافر و آداب برگشتن او
۴۶۳	 فصل دوازدهم: در آداب اسب تاختن و تیرانداختن
۴۷۱	 خاتمه: در بیان بعضی از آداب متفرقه و فواید نافع

مقدمه ناشر

محمد باقر مرتضوی تقی مشهور به علامه مجلسی اعلی الله مقامه یکی از بزرگترین علمای جهان اسلام است. علامه در احاطه به دانشها و تدوین حدیث و تألیف کتاب به آخرین پایه رسید. او کهرمان قرآن است اخبار معصومین علیهم السلام را به دست آورد و از گنجهای خاندان عصمت بهره کامل برد و در جهان اسلام و تشیع کسی را در ترویج سخنان معصومین در پایه او نمی بیند. یک کتاب از بیستم بحار الانوار بالغ بر بیست و شش جلد است (با یک میلیون بیت) مجموع مجلدات بحار و رة المعارفی است شامل تمام احادیث معصومین (به استثنای نهج البلاغه) او شرح و توضیحی نیز بر کتب اربعه دارد و آنچه از احادیث معصومین در کتب اربعه موجود نیست در مجلدات بحار تفسیری آنها را نقل نموده مرآة العقول و شرح اربعین او در شرح مجموعه کافی و ملاذ الاخبار وی در شرح نهج طوسی است گذشته از تألیفات تازی اکثر کتب علامه مانند مجلدات حیاة القلوب عین الحقیق، مسکوة الانوار، جلاء العیون، تحفة الزائر، زاد المعاد، حق الیقین، حلیة المتقین ساده و بزرگواران فرس است کتب مذکور در تاریخ پیامبران و چهارده معصوم، در آداب و سنن و ادعیه و رقیات اعتقادات نوشته است. او همچنین مجلداتی از تفسیر آیات مختلف قرآن، اجازات صریح و بیست گانه، آداب حج، آداب رمی، آداب سبق و رمایه، آداب تجهیز اموات، اختیارات، اربعینی در اصول، اربعینی در امامت، اوقات نماز اوقات نوافل، تذکرة الائمة، تعبیر رؤیا، تفسیر الآیات، توحید مفضل، شرح صحیفه، شرح روضه کافی، شرح دعای جوشن کبیر، شرح الاسماء، تفضیل امیر

المؤمنین، صراط النجاة، صواعق، الفرق، فواید، مسائل هندسه، مضایح، مقیاس وجیزه و غیره نیز دارد که تبحر او را در فقه و حدیث و تاریخ و غیره آشکار می سازد.

وجیزه و غیره نیز دارد که تبحر او را در فقه و حدیث و تاریخ و غیره آشکار می سازد. علامه مجلسی در سال ۱۰۳۷ در خانه دانش و بیت حدیث به دنیا چشم گشود و گهواره او پس از تولد به کنار حدیث آل محمد صلی الله علیه و آله رفت به سخنان پدر با علما لبخند شادی زد و گذشته از اذان و اقامه کام او را به دوستی محمد و آلش از شیر مادری طاهره و همیشه با وضو سلامهای بدن و جانش افکندند او زگهواره تا گور فرمود قال الصادق و... قال الرسول، کتابخانه را از بستان کتب مملو بود چه آنکه فقط تألیفات و آثار متعدد خود او شامل کتابخانه معظم بود. اعضاء را برابر کتب مختلف دیگر و صدها عالم و فاضل به این بستان کتاب خزیدند و قال صادق و قال الباقر و قال الرسول شنیدند و اگر فردا در صف مقدم علما علامه را با مجلدات کتب عده دیدند و جهت محاکمه و گفتار مختلف و عاظ کتاب او را خواستند و خیر البشر او را احضار نفوذ عجب مدار چه با وی اشرف العلما باشد و این پیامبر عزیز اشرف الانبیا و باز اگر فردا جناب مونس با آن عطا کنار سید بحر العلومها چون شاگردی مؤدب اما آن تکیه بر عضا و این تکیه بر علوم عجب مدار که خیر البشر فرمود امثال بحر العلومها از پیامبران بنی اسرائیل بسی بهتر. علامه مجلسی به غایت از نفوذ معنوی و قدرت ظاهری و اصابت رأی به تمام امور مملکتی نیز برخوردار بود. مخصوصاً در منصب قضا و رتق و فتق امور مهمه چون اولو الامری مبسوط الید عمل می کرد. علامه در تاریخ اسلام و مکتب و اعلای کلمه حق، اجرای حدود شرعی و مجازات تبه کاران جدیدی به سزا داشت.

به فرمان اکید و قاطع وی بت بزرگ هندوان به اصفهان شکست خورد و یکی از عشاق صنم در فراق معشوق پس از شکستن بت خود را به دار کشید!!

علامه در اقامه جمعه و جماعات، تشکیل محافل مذهبی، تشکیل مدارس، گسترش حوزه های درسی، ایجاد مساجد و مدارس مذهبی، اقامه مجلس عزاء و بیان احکام و مسائل دینی و مخصوصاً نشر و ترویج احادیث معصومین سعی فراوان می نمود، و به موقع مسئولین مملکتی را در حفظ انتظامات و حفظ حدود و ثغور کشور تشویق می فرمود. همان گونه که تاریخ حاکی است پس از فوت علامه تدریجاً حکومت چندین ساله صفویان متزلزل شد و چند سال پس از مرگ وی سرانجام فتنه و شورش افاغنه در زمان حسین صفوی بروز کرد که اغلب

شهرهای ایران (مخصوصا اصفهان) به خاک و خون کشیده شد.

علامه مجلسی پس از علامه حلی به کثرت تألیفات در جهان اسلام شهرت دارد. صاحب روضات جمع ابیات (سطرهای) تألیفات او را بیش از یک میلیون و چهارصد هزار بیت مرقوم داشته که اگر به شصت سال دوران تکلیف او را تقسیم شود سهم هر سال بیست هزار بیت می گردد ولی این ارقام با توجه به مجموع تألیفات او (و با توجه به نوشته دیگر صاحب تراجم) استباه است و خیلی بیش از این ارقام می گردد علمای بزرگ اصفهان که بعد از شیخ بهائی در دارالعلم اصفهان زندگی می کردند اغلب از اساتید وی هستند و در این جزو؟ مختصر، به شیخ حال آنها اشاره رفت سال وفات علامه را اغلب ۱۱۱۱ نوشته اند هر چند بعضی وفات او را در ۲۷ ماه سال ۱۱۱۰ می نویسند قبر شریفش در جامع اصفهان کنار پدر بزرگوارش زیارتگاه است.

یکی از بزرگترین کتاب های شیعه در سبک زندگی اسلامی، کتاب حلیه المتقین از علامه مجلسی می باشد. این کتاب همچنین معروف ترین کتاب فارسی از علامه مجلسی (ره) می باشد که در آن به موضوعاتی همچون آداب و سنن و اخلاق پرداخته شده است. این کتاب در ۲۶ ذیحجه سال ۱۰۸۱ هجری قمری در ۱۴ فصل به نگارش درآمده است. در این کتاب راه و روش زندگی بعضا در صورتی قرار می دهد که مورد نیاز فرد است بیان می شود. از جنبه مباحث این کتاب می توان به آداب جامه پوشیدن، فضیلت تجمل و زینت کردن، آداب حلی و زیور پوشیدن مردان و زنان و سرمه کشیدن و درآینه نظر کردن و خضاب کردن، آداب خوردن و آشامیدن، فضیلت تزویج و آداب محرمات و معاشرت زنان و کیفیت تربیت فرزندان و معاشرت ایشان، آداب مسواک کردن و شستن کف دست و ناخن و شارب گرفتن و سر تراشیدن و امثال آن، آداب بوی خوش کردن و گل بوئیدن و روغن کشیدن، آداب حمام رفتن و سر و بدن شستن و دارو کشیدن و آداب بعضی از اغسال، آداب خواب رفتن و بیدار شدن و بیت الخلا رفتن، آداب حجامت کردن و تنقیه و بعضی از ادویه و معالجه بعضی از امراض و ذکر بعضی از ادعیه و احراز، آداب معاشرت با مردم و حقوق اصناف ایشان اشاره کرد.

با توجه به جامعیت کتاب و لزوم توجه ویژه به مباحث آن برآن شدیم که با نگرشی جدید کتاب را بار دیگر به چاپ برسانیم. سعی ما بر این بوده که با توجه به اصل مطلبی که از مرحوم علامه مجلسی در دست بوده با توجه به نیازهای جامعه امروز و با وفادار بودن به متن، آن را

مقدمه مؤلف

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنزَلَنَا نَزْلَيْنِ بِالْحَسَنِ حِلْيَةِ الْمُتَّقِينَ وَبَعَثَ نَجْمَةَ أَضْيَائِهِ مُحَمَّدًا ﷺ لِتَتِمِّمَ مَكَارِمَ أَخْلَاقِ الْمُؤْمِنِينَ وَنُفِيسَ أَوْصِيَائِهِ الْمُتَجَبِّينَ أَفْضَلَ خِصَالِ النَّبِيِّينَ فَصَلَّوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ عَدَدَ أَنْفَاسِ السَّائِغِينَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ وَلَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ مِلْأَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِينَ.

اما بعد چنین گوید احقر تراب اقدام در چنین و خرم طلبه علوم ائمه طاهرين محمد باقر بن محمد تقی خسر الله مع موالیه المظهرین صلوات الله علیهم اجمعین که چون عمده امتیاز بنی نوع انسان از سایر انواع حیوان بتخلق باخلاق حسان و عین بآداب مستحسنه است و بمقتضای حدیث شریف نبوی ﷺ: بُعِثْتُ لِأَتِمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ و عین آداب پسندیده و جمیع اخلاق حمیده در شرع انور و دین اطهر آنحضرت ظاهر و مبین شده و چون مختصری از مکارم اخلاق در کتاب عین الحیوة بیان شده بود جمعی از سالکان مسالک سعادت و ناهجان مناهج متابعت اهل بیت رسالت ﷺ از این ذره حقیر التماس نمودند که رسالت بیان محاسن آداب که از طریق مستقیمه ائمه طاهرين صلوات الله علیهم باسانید معتبره باین قلیل البضاعة رسیده باشد، بوجه اختصار تحریر نماید و بجهت عموم نفع، نسبت باهل ابن دیار مضامین اخبار را در لباس لغت فارسی قریب الفهم بجلوه در آورد. لهذا با ضیق مجال و کثرت اشتغال رعایت حقوق اخوت ایمانی را لازم دانسته و از مقتضای حدیث الدالُّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلِهِ

امیدوار گردیده اجابت ملتمس ایشان نموده و بر چهارده باب و خاتمه مرتب گردانید.

باب اول: در آداب لباس پوشیدن .

باب دوم: در آداب حلی و زیور پوشیدن و سرمه کشیدن و در آینه نظر کردن و خضاب کردن .

باب سوم: در آداب خوردن و آشامیدن .

باب چهارم: در فضیلت تزویج و آداب مجامعت و معاشرت زنان و کیفیت تربیت فرزندان و معاشرت ایشان .

باب پنجم: در آداب مسواک کردن و ناخن و شارب گرفتن و سر تراشیدن و شانه کردن و امثال اینها .

باب ششم: در آداب بوی خوش استعمال کردن و گل خوش بوئیدن و روغن مالیدن .

باب هفتم: در آداب حمام رفتن و دارو کشیدن و امثال آن .

باب هشتم: در آداب خواب رفتن و بیدار شدن و بیت الخلا رفتن .

باب نهم: در آداب حجامت و کتف و کمر بعضی از ادعیه و احراز و خواص بعضی از

ادویه و معالجه بعضی از امراض .

باب دهم: در آداب معاشرت مؤمنان و حقوق و امتیازات ایشان .

باب یازدهم: در آداب مجالس و سلام و عطسه و مسافه و معانقه و امثال اینها .

باب دوازدهم: در آداب خانه داخل شدن و بیرون رفتن .

باب سیزدهم: در آداب سوار شدن و راه رفتن و بازار رفتن و تجارت و زراعت نمودن و

چهار پایان نگاه داشتن .

باب چهاردهم: در آداب سفر کردن .

خاتمه در بیان بعضی از فواید متفرقه و هریک از ابواب را بر دوازده فصل مشتمل ساخت

و بکتاب حلیۃ المتقین مسمی گردانید مأمول از ناظران در این رساله شافیه و عاملان باین

عجاله وافیہ آنکه این مجرم خطاپیشه را بدهای مغفرت و استدعای رحمت یاد نمایند و

بر خطای لفظ و معنی این معترف بعجز و قصور را مؤاخذہ نمایند و الله الموفق والمعین .